

नेपाल बीमा प्राधिकरणको ५७औँ वार्षिकोत्सवका अवसरमा आयोजित समारोहमा कार्यकारी निर्देशक श्री
सुशील देव सुवेदीज्यूबाट व्यक्त

स्वागत मन्तव्य

 कार्यकारी निर्देशक सुशील देव सुवेदी

१. नेपाल बीमा प्राधिकरण ५७औँ वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद उपलक्ष्यमा आयोजित यस विशेष समारोहमा हाम्रो निमन्त्रणा स्वीकार गर्नुभई पाल्नुभएका प्रमुख अतिथि माननीय उपप्रधान तथा अर्थमन्त्रीज्यू विशेष अतिथिज्यू नेपाल राष्ट्र बैङ्कका का.मु. गभर्नरज्यू श्रीमान् सचिवज्यूहरू लगायत अतिथिज्यूहरू र उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई हार्दिक स्वागत गर्दछु।
२. नेपालमा वि.सं. २०२६ जेठ १ गते बीमा समितिको स्थापना भई बीमा क्षेत्रको नियमन र विकासका लागि औपचारिक थालनी भएको थियो। समयानुकूल बीमा क्षेत्रलाई थप सशक्त, सुव्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले 'बीमा ऐन, २०७९' कार्यान्वयन पश्चात् तत्कालीन बीमा समिति 'नेपाल बीमा प्राधिकरण'मा रुपान्तरण भई प्राधिकरणले बीमा क्षेत्रको स्वायत्त नियमनकारी निकायको भूमिका निर्वाह गर्दै आईरहेको छ।
३. बीमा ऐन, २०७९ को कार्यान्वयनका सन्दर्भमा वि.सं. २०८१ को फाल्गुण महिनाबाट बीमा नियमावली, २०८१ कार्यान्वयनमा आएको छ।
४. राष्ट्रिय बीमा नीति २०८० तथा प्राधिकरणको दोस्रो रणनीतिक योजना कार्यान्वयनमा रहेको छ।
५. बीमा नियमावलीको कार्यान्वयन पश्चात प्राधिकरणको कोष, लेखा तथा लेखापरीक्षण, इजाजतपत्र सम्बन्धी व्यवस्था, बीमकको पुँजी कोष तथा शेयर बाँडफाँट, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सेवा व्यवस्था, बीमा व्यवसाय, लघुबीमा, पुनर्बीमा सञ्चालन, बीमकको आन्तरिक नियन्त्रण, बीमा मध्यस्थकर्ता वा अन्य बीमा सेवा प्रदायक, बीमा क्षेत्रको नियमन, निरीक्षण तथा अनुगमन, बीमा व्यवसाय हस्तान्तरण, गाभ्ने वा गाभिने, दाबी भुक्तानी, उजुरी, प्रदेशगत बीमा व्यवस्था लगायतका सम्बन्धमा सुदृढीकृत व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनमा आएका छन्।

६. हाल नेपाली बीमा बजारमा १४ जीवन, १४ निर्जीवन, २ पुनर्बीमा, ७ लघुबीमा, १६ ब्रोकर, १ बीमा प्रतिष्ठानहरू सञ्चालनमा रहेका छन्।
७. २०७८ सालको जनसंख्याको वृद्धि प्रतिशतका आधारमा जनसंख्या प्रक्षेपण गरी बीमाको दायरा गणना गर्दा ४४.६४% जनसंख्यामा बीमाको पहुँच पुगेको छ। चालु आ.व. २०८१/८२ को चैत्र मसान्तसम्ममा वैदेशिक रोजगार म्यादि जीवन बीमाको दायरा ७.९९% पुगेको छ। आ.व. २०७७/७८ को असार मसान्तमा बीमाको दायरा २६.५९% मात्र रहेको थियो। अझै ५५.३६% जनसंख्या बीमाको पहुँच बाहिर रहेको अवस्था छ।
८. यस आ.व.को चैत्र मसान्तसम्ममा १ करोड ४३ लाख ९९ हजार ५७३ वटा सक्रिय जीवन बीमालेख छन् जस मध्ये ५०.३१ प्रतिशत पुरुष छन् भने ४९.६९ प्रतिशत महिलाको संख्या रहेको छ।
९. चालु आ.व.को चैत्र मसान्तसम्म कुल १ खर्ब ५९ अर्ब बीमाशुल्क सङ्कलन भएको छ जस अन्तर्गत जीवन बीमाको हिस्सा ७९.४७% रहेको छ भने निर्जीवन बीमाको हिस्सा २०.५३% रहेको छ। त्यस्तै गरी जीवन बीमामा प्रथम बीमाशुल्क २१.६२% तथा नविकरण बीमाशुल्क ७८.३७% रहेको छ।
१०. चालु आ.व. २०८१/८२ को असार मसान्तका लागि प्रक्षेपण गरिएको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनलाई आधार लिई गणना गर्दा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल बीमाशुल्क संकलनको अनुपात ३.६९ प्रतिशत हुने अनुमान गरिएको छ।
११. बीमकहरूले भुक्तानी गर्ने दाबीको संख्या र रकममा क्रमशः वृद्धि हुँदै गएको छ। चालु आ.व. २०८१/८२ को चैत्र मसान्तसम्म बीमकहरू मार्फत ३ लाख २ हजार ५२३ दाबी संख्या अन्तर्गत रु. ६२ अर्ब दाबी भुक्तानी भएको छ। गत आ.व.को चैत्र मसान्तसम्मको तुलनामा दाबी भुक्तानी संख्यामा १०.४७ प्रतिशतले कमी आएको पनि भुक्तानी रकममा भने ३.४६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।
१२. बीमक गाभ्ने र गाभिने क्रमसँगै बीमकको शाखा कार्यालयको संख्या विगत वर्षहरूको तुलनामा कम भएता पनि शाखा विस्तार तथा लघु जीवन र लघु निर्जीवन बीमकहरूको स्थापनासँगै चालु आ.व. को चैत्र मसान्तसम्ममा बीमकको शाखा कार्यालय संख्या गत आ.व. को चैत्र मसान्तको तुलनामा २.१५% ले वृद्धि भएको छ। गत वर्ष चैत्र मसान्त सम्ममा २ हजार ९३६ शाखा रहेकोमा चालु आ.व.को सोही अवधिमा २ हजार ९९९ पुगेको छ।
१३. चालु आ.व.को चैत्र मसान्त सम्ममा बीमा क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष रोजगारीको अवस्था गत आ.व.को सोही अवधिको तुलनामा ४.५१% ले वृद्धि भई १२ हजार १७४ जनाले रोजगारी पाएका छन्। त्यसै गरी, बीमा क्षेत्रमा गत वर्षको तुलनामा ३३.४२% ले वृद्धि भई चालु आ.व.को चैत्र मसान्तसम्ममा करिब ४ लाख अभिकर्ता अप्रत्यक्ष रूपमा रोजगारीमा संलग्न

- छन् । निजीवन बीमा व्यवसायको क्षति मूल्यांकन गर्ने १ हजार ४१५ सर्भेयर इजाजत प्राप्त गरी रोजगारीमा संलग्न रहेका छन्।
१४. बाली बीमा तर्फ चालु चैत्र महिनासम्म बिमाङ्क रकम १ अर्ब ७२ करोड बराबरका १ हजार ४८५ बीमालेखहरू जारी भईसकेका छन्। जारी बीमालेखको कुल बीमाशुल्क रकम १० करोड १७ लाख रहेकोमा ८ करोड ३ लाख अनुदान प्रदान गरिएको छ। बाली बीमा दाबी संख्या ३१३ रहेकोमा दाबी रकम रु. ६ करोड ५२ लाख बीमितलाई भुक्तानी गरिएको छ।
१५. निजीवन बीमकहरूबाट चालु आ.व. को चैत्र मसान्तसम्म पशुधन बीमा अन्तर्गत १ लाख १० हजार ६२८ बीमालेखहरू तथा कुल बिमाङ्क रु. २४ अर्ब ३८ करोड जारी भएको छ । जसमा बीमाशुल्क रकम रु. १ अर्ब १० करोड प्राप्त भई त्यसमध्ये बीमितलाई रु. ८७ करोड ६५ लाख अनुदान रकम प्रदान गरिएको छ। पशुधन बीमामा १५ हजार ६४५ वटा दाबी रहेकोमा रु. ७५ करोड ७४ लाख दाबी रकम बीमितलाई भुक्तानी गरिएको छ।
१६. न्युन आय भएका वर्ग र पिछडिएका क्षेत्रलाई लक्षित गरी लघुबीमा व्यवसाय गर्न हरेक प्रदेशमा एक एकवटा गरी सातवटा लघुबीमा कम्पनीहरू सञ्चालित रहेकोमा लघु जीवन बीमा अन्तर्गत चालु आ.व.को चैत्र मसान्तसम्ममा २६ लाख ३० हजार ५८ बीमालेख जारी भई कुल रु. २ अर्ब १२ करोड बीमाशुल्क संकलन भएको छ । त्यसैगरी, कुल ९ हजार ६५९ वटा दाबी अन्तर्गत रु. १ अर्ब ३२ करोड रकम बीमितलाई भुक्तानी भएको छ । निजीवन बीमा अन्तर्गत चालु आ.व. को चैत्र मसान्तसम्ममा २ लाख ८७ हजार ८९६ बीमालेख जारी भई कुल रु. ६९ करोड ९८ लाख बीमाशुल्क संकलन भएको छ । त्यसैगरी, कुल १ हजार ४४ दाबी अन्तर्गत रु. ९ करोड ३ लाख रकम बीमितलाई भुक्तानी भएको छ।
१७. २०८१ साल कार्तिक १ गते देखी “बाली तथा पशुधन बीमाको प्रिमियममा अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यविधि, २०८१” कार्यान्वयनमा आएको छ। जस अन्तर्गत नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानको प्रतिशतलाई बीमाङ्कको आधारमा पचास लाख रुपैया बीमाङ्क सम्मको बीमालेखको बीमाशुल्कमा ८० प्रतिशत , पचास लाख देखी १ करोड सम्मको लागि ६५ प्रतिशत र १ करोड माथिको लागि बीमाशुल्कमा ५० प्रतिशत गरी ३ तहमा अनुदान रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ।
१८. बीमाको दायरा बढाउने सन्दर्भमा प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालय र प्रादेशिक कार्यालयहरूबाट बीमा सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रदेश र स्थानीय तहमा बीमा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन्। साथै, मुलुकको भौगोलिक विविधता र नागरिकहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी नविनतम बीमालेख ल्याउन र डिजिटल माध्यमबाट छिटोछरितो रूपमा सेवा प्रवाह गर्न बीमा कम्पनीहरूलाई निर्देशन दिनुका साथै प्राधिकरणले सहजीकरण समेत गर्दै आएको छ।

१९. प्राधिकरणले बीमा क्षेत्रलाई सुरक्षित, विश्वसनीय, पारदर्शी र दिगो बनाउने उद्देश्यले समयानुकूल निर्देशन, परिपत्र तथा सूचना जारी गर्दै आएको छ। बीमा क्षेत्रमा अनुशासन कायम राख्न, बीमित हित संरक्षण गर्न, बीमा बजारको स्थायित्व र पारदर्शिता कायम गर्न, जोखिम व्यवस्थापन गर्न, अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास अनुसार समय सान्दर्भिक सुधार गर्न, प्राधिकरणले चालु आ.व. “मौद्रिक क्षति बीमा सम्बन्धी निर्देशन, २०८१”, “बीमकको स्थिर सम्पत्ति खरिद तथा बिक्री सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१”, “वैदेशिक रोजगार म्यादी जीवन बीमा सामूहिक बीमा कोष (पुल) संचालन सम्बन्धी निर्देशन, २०८१” लगायतका ११ वटा निर्देशिकाहरू जारी तथा संसोधन गरी लागु गरिसकेको छ। त्यस्तैगरि, केहि निर्देशिकाहरू संसोधन तथा जारी गर्ने चरणमा रहेका छन्।
२०. भूकम्प, आगलागी, बाढी, पहिरो, जलवायु परिवर्तनजस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरू तथा अन्य अनिश्चित घटनाहरूबाट उत्पन्न हुने बहुआयामिक जोखिमहरूलाई व्यवस्थापन गर्ने सबैभन्दा प्रभावकारी तथा एकमात्र वित्तीय माध्यम बीमा नै हो। अतः मानव जीवन, घर, सम्पत्ति र पूँजीजन्य स्रोतहरूमा विद्यमान जोखिमहरूलाई बीमा कम्पनीहरूमा हस्तान्तरण गरी आर्थिक सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्नु वर्तमान समयको अपरिहार्य आवश्यकता भएको छ।
२१. बीमा क्षेत्र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको संवाहकका रूपमा सक्रिय रहँदै, पूँजी परिचालन, जोखिम व्यवस्थापन र दीर्घकालीन वित्तीय स्थायित्व कायम गर्न योगदान गरिरहेको छ। पछिल्लो समय सार्वजनिक वित्त, वैदेशिक व्यापार तथा आर्थिक वृद्धिसम्बन्धी उपलब्ध तथ्याङ्कहरूले समग्र आर्थिक गतिविधिमा सुधारको संकेत गरिरहेकाले बीमा क्षेत्रलाई अझ व्यापक बनाउँदै समावेशी वित्तीय प्रणालीको विकासमा टेवा पुऱ्याउने समय आएको छ।
२२. नेपालमा बीमा क्षेत्रको विश्वासनीयता अझै सशक्त रूपमा स्थापित हुन सकेको छैन। बीमाको पहुँच देशका दुर्गम तथा पिछडिएका क्षेत्रहरूसम्म पुऱ्याउन हामी सबैले थप सक्रियता देखाउनुपर्ने आवश्यकता छ। यसका लागि बीमा क्षेत्रसँग सम्बन्धित सबै सरोकारवाला पक्षहरूले आपसी सहकार्य गर्दै जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरूलाई व्यापक रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। प्रचारप्रसारका माध्यमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्दै बीमाको महत्व, लाभ तथा सेवा प्रक्रियाबारे आम नागरिकमा जानकारी पुऱ्याउनु अत्यावश्यक छ। बीमालाई भरपर्दो, सहज र सबैका लागि सुलभ बनाउने दिशामा अझ धेरै काम गर्न बाँकी रहेको छ।
२३. बीमा आर्थिक सुरक्षाको एक आधारभूत माध्यम हो, जसले आकस्मिक जोखिमबाट व्यक्तिको जीवन, सम्पत्ति तथा व्यवसायलाई सुरक्षित राख्न सहयोग पुऱ्याउँछ। प्राकृतिक प्रकोप, दुर्घटना वा अन्य अनपेक्षित घटनाबाट हुने वित्तीय क्षतिलाई न्युनिकरण गर्दै बीमाले आर्थिक स्थायित्व प्रदान गर्छ। त्यति मात्र होइन, सामाजिक सुरक्षाको प्रवर्द्धन, लगानी

वातावरणको सुदृढीकरण तथा दीगो आर्थिक विकासमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँछ। तसर्थ, बीमा हरेक व्यक्तिको जीवनमा आवश्यक सुरक्षा कवचको रूपमा स्थापित हुन आवश्यक रहेको छ।

२४. अन्त्यमा, नेपाल बीमा प्राधिकरणको ५७औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा आयोजित विशेष समारोहमा हाम्रो निमन्त्रणा स्वीकार गरी पाल्नुभएका प्रमुख अतिथि माननीय उपप्रधान तथा अर्थमन्त्रीज्यू, विशेष अतिथिज्यूहरू, अतिथिज्यूहरू लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई पुनः हार्दिक स्वागत गर्दै मेरो छोटो मन्तव्य यहीं टुङ्ग्याउँछु । अत्यन्तै विनम्रताका साथ, म आगामी दिनहरूमा पनि यहाँहरू सबै आदरणीय सरोकारवालाबाट सदाझैँ सहयोग, सहकार्य र मार्गदर्शन प्राप्त हुने अपेक्षा गर्दछु।

धन्यवाद ।

मिति: २०८२ जेठ ०१, बिहीवार